

EGODNJA DANICA.

Katolski cerkveni list.

№ 6.

V Četrtik 7. Svecana.

1850.

Bratovšina kersanskiga nauka. *)

Ko je krivovera močno po kersanskim svetu razsajala in veliko nevednih, v kersanskim nauku slabo podučениh ljudi oslepila, de so pravo vero zapustivši se krivoverstva prijeli, se je bratovšina kersanskiga nauka začela, ljudi v pravi veri podučiti, poterčiti in poboljšati.

Rimski papež, sv. Pij V., so to bratovšino prvi vpeljali leta 1571. Papež Pavel V. so jo leta 1607 poterčili in z velikimi odpustki obdarovali. Na Dunaji se je v letu 1732 na sv. Jožefa dan počela in leta 1750 ponovila. Po tem se je po nemških in drugih deželah razširala, v letu 1760—1761 pa so se po Dolenskim in Gorenskim cele fare in soseske z velikim veseljem svetoželjno v to bratovšino združile. Po tej bratovšini je kersanski nauk med ljudmi oživel, poštenje in kersansko življenje se je omladilo, krivoveram, zmotam in hudobijam so se vrata zaprle. Glejte, bratovšine lep sad!

Zalostni časi za katolsko vero so po tem došli, in vse bratovšine pomerle, kakor merzli severni veter žlahno cvetje sadunosniga drevja pomori. Nevednost v kersanskih resnicah se je zopet med ljudi vlegla, razujzdanost porodila, bežale so sveta čistost, bogaboječnost in poštenost izmed ljudi, in so še na pobegu, ker per ljudih praviga kersanskiga podučenia — svetiga posvarjenja in strahu božjiga ni. Tudi naše sole nam niso v tej zapušenosti božji pomogle. Povabimo zopet rajno bratovšino nazaj, ter jo lepo med nami oživimo. Prijetno in veselo je, ako bratje in sestre v družbi žive, in za božjo čast, pa za izveličanje duš skerbijo, kar se v bratovšini kersanskiga nauka godi.

I. Kaj je bratovšina kers. nauka?

Kersanska družba, Boga prav spoznati skoz kersanske nauke, in Bogu lepo služiti skoz svete opravke.

II. Kako se razdelé bratje in sestre kersanskiga nauka?

1. Bratovšina kers. nauka ima dve množici, eno množico moskih, eno ženskih vsake starosti in

vsacega stanu, kateri Boga prav spoznavati in mu zvesto služiti zelé.

2. Vsaka množica ima tri verste. Moskih prva versta je malih dečkov, kateri se se le kersanskiga nauka učiti začno; — druga versta odraslih mladencev, kateri ze kersanski nauk bolj popolnoma znajo; — tretja versta priletnih mož, oženjenih in neoženjenih, kateri se v kersanskim nauku poterčiti, za božjo čast in zveličanje svoje in drugih skerbeti želijo.

3. Ravno tako se razdeli množica ženskih v tri verste: prva versta je malih deklicev; — druga odraslih deklet (devic); — tretja versta je kersanskih žensk, oženjenih in neoženjenih ženstev za izveličanje skerbnih.

III. Kdo vlada (riza) bratovšino kers. nauka?

1. Vso bratovšino imajo duhovski pastir, gospod fajmošter (župnik) alj njih namestnik, gospod kaplan v skerbi, de bratovšina svoje oskerbnike in svoje duhovske opravila ima, de se bratje in sestre zapišejo, kateri pristopijo in izbrisejo, kadar odstopijo; pa tudi de vsi svojo dolžnost lepo dopolnijo.

2. Množica moskih ima bratovšine oskerbnika, pošteniga, modriga, bogaboječiga moža, kateri vse verste in tovaršije moskih v svoji skerbi ima, de se bandera bratovšine omislijo in čedno hranijo, de se knjige (bukvice) kersanskiga nauka kupijo, in razdelé, de se verstniki in učniki spodobno vedejo i. t. d. — Ravno tako tudi množica ženskih bratovšine oskerbnico ima, pošteno, modro in svetoželjno ženo, ktera za sestre kersanskiga nauka skerbi.

3. Vsaka versta ima svojiga verstnika ali verstnico, ki za svojo versto skerbi, de se tovarši in tovaršice čedno vedejo (zaderže).

4. Vsaka tovaršija, ktera šteje nar manj po tri, nar več pa po dvajset bratov alj sester, ima svojiga učenika, alj učenico, ki za svojo tovaršijo skerbi, de se tovarši ali tovaršice prav pridno kersanskiga nauka uče, pa tudi čedno zaderžijo.

5. Dobro je, če ima vsaka soseska (okolica) svojiga učenika za tovaršijo bratov, in učenico za tovaršijo sester. Po številu bratov in sester se

*) Glej: Katicism Bratovšine kers. nauka. V Ljubljani 1770.

naredi več alj manj tovaršij: in če jih je malo, se več sosesk v eno tovaršijo združi.

6. Tovarsije naredijo duhovski pastir, in jim po svetovanji oskerbnikov bratovske verstnike in učnike izvolijo. — V malih farah velja, če se vpe-lja iz vsiga tega, kar je mogoče.

IV. Kako se začne bratovsina kers. nauka?

1. Duhovski pastir izvolijo oskerbnika in oskerbaico, jima bratovsino priporočivši, de po-zvesta v kersanskim nauku prav podučeni, sveto-željni bratov in sester iz vsih sosesk in jih njim naznanita.

2. Bratovski oskerbnik in oskerbnica svetujeta učnika in učnice: ker jih sama ne poznata, po znanih izprašata, in duhovskimu pastirju priporo-čita, če jih sami ne poznajo.

3. Duhovski pastir jih ob pravim godu pokli-čejo, jim sveti namen, duhovski dobičik in celo na-pravo bratovsine razumljivo povedo, in v družbo po-vabijo. De se šolarji in solarce v to bratovsino prvi vzemejo, se zastopi.

4. Kar se jih v bratovsino zapisati da, jim bratovski katekizem dajo, in naročijo tovaršev in tovaršic svoje soseske v bratovsino vabiti.

5. Učniki in učnice nagovoré po soseski mlade in stare po svojim stanu, ter jih v bratovsino povabijo, in jih duhovskimu pastirju pripeljajo.

6. Vsakimu bratu in sestri se bratovska sve-tinja, alj pa podoba da, kadar se v bratovske bukve zapiše.

7. Pervo nedeljo začetka se vsim bratom in se-stram sveti namen bratovsine razloži, po tem se v verste kolikor mogoče razdele, vsaki tovaršii v cer-kvi kraj za izpraševati, in za kersanski nauk po-slušati odkaže. Po tem se dolžnosti povedo, ktere vsi vkup, in vsak posebej dopolniti imajo.

8. Do prve mlade ali kvaterné nedelje se omis-lijo bandera za vsako versto posebej, ali če je fara mala, ali ubožni ljudje, tudi velja, de množica moš-kih svoje, in množica ženskih svoje bandero ima.

9. Pervo mlado ali kvaterno nedeljo se izvolijo verstniki in verstnice, modri, dobro podučeni mla-denči alj možje, za ženske pa pametne dekleta ali žene, ki imajo na svojo versto gledati, in pri pro-cesijah bandero pred njo nositi.

10. Kdor noče v bratovsini biti, se oglasi du-hovskimu pastirju, de ga izbrisejo, in jim bratov-sko znanje odrajta. Kdor razujzdano, pohujstljivo živi, ni kersanske bratovsine vredin, in se izbrise, ako posvarjenje ne pomaga.

(Konec sledi.)

Božja vladba v zgodovini celiga svetá.

(Dalje.)

5. Boj zoper Mavre na Španskim.

Kar so Mavri ali Saraceni na Špansko pri-hruli, je od mogočniga naroda zahodnih Gotov majhna, pa pogumna truma ostala. Nje vojvoda je bil tačas knez Pelajo. Ko je s svojo zvesto trumo velike oddéle Saracenov nabil, je bil za kralja okli-can. V Asturskih gorah je bilo njegovo in nje-govih ljudi pribežališe. — Ze je Pelajo Saracene tudi iz Galicije pregnal, kar se mu pogumni Okba, eden nar boljših arabskih vojvodov s svojo vojsko nasproti postavi. — Nikoli ni bil Pelajo v hujsi ne-varnosti, kot ravno zde, v boji z Okba-tam. — Od nezmerniga števila Saracenov zmiram bolj v

tesnobo gnan, se Pelajo s 300 možmi naposled na samotni hrib umakne. Sterme, od hrabrih sovraž-nikov zabranjene gore si Saraceni s silo naleteti ne upajo: de bi pa vender svoj namen dosegli, jim živeza dopeljati ne dajo. Res je v kardelu od gore zavarovanim kmalo lakota in zmesnjava vstala. Ve-liko jih je pomerlo, drugi so se Saracenam vdali; nekeje maliga jih je bilo, de so se srečno skozi so-vražne straže zmuznili. Le trideset mož in deset žen, kteri so se od divjiga medu revno preživili, je Pelaju še ostalo, in vender je vsimu žuganju, vsimu obetanju sovražnikov kljuoval. Pelaju se je njegova pogumnost in stanovitnost kmalo dobro izšla. Na sporočilo, de je v sredi Španskiga nepo-koj vstal, je Okba od napada na to majhno so-vražno kardelo odstopil, in z vso svojo armado od ondot odrinil. Med tem, ko so Saraceni v raz-pertji med seboj divjali, je Pelajo spet trpo vo-jakov nabral, se večkrat v sovražni okraj zagnal, in se malokdaj brez bogatiga pléna (ropa) v svoje gore nazaj vernil. Devetnajst let je svojo, s silo orožja vstanovljeno državico vladal, in ko je v letu 738 umrl, jo je lahko z dobrim zaupanjem svo-jimu sinu Favila-tu izročil, kteri se je v boji zo-per Saracene že skušeniga junaka skazal.

Favila je bil po kratki, komej dveletni vladbi na lovu od medveda raztergan. Za njim je vladal Alfonz I. s primkam Katolški. Ta je Saracene iz cele Galicije pregnal, meje Asturije raztegnil, in si en del Navare podložin storil. V Lugi, glavnim mestu Galicije, je terdnjavo in škofji sedež napra-vil. Vse od Saracenov poderte cerkve in samostane je spet sozidati dal, in jim v ohranjenje potrebne dohodke odločil. Španski zgodovinci štejejo 34 od Alfonza Katolškiga nad Saraceni dobljenih zmag in več z bogatim plénam osrčeenih napadov v so-vražnim okraji. Po devetnajstletni vladbi je Alfonz v letu 757 umrl, in svojiga sina Froila na-slednika zapustil.

Pa že pod tem kraljem so se pokazali hudi nasledki tistih napák, ktere so popolno oprosteno španske dežele toliko sto let opovérale. Zavid, raz-pertija, gospodovavnost so motile odsihmal edinost ali slogo kristjanov; hlapeci so se puntali zoper svoje gospode, ti zoper svoje knéze; posamezni udje kraljeve družine so se sovražno drugi zoper družiga vzdigovali, in kmalo je dvojin bratomor mladoletni, o vidnim blagru božjim vstanovljeni pre-stol (tron) oskrnil: v kratkim, verna pobožnost ni bila več podslomba države, in s tem je zgnila tudi moč svetiga nadusenja v boji zoper sovražnika. —

Malimu kraljestvu Asturije nasproti pa poglejmo tačasno mogočnost Saracenov na Španskim. Njih kraljestvo je brez primére veliko dalje seglo; vse večí, poglavitniši in bogatejši mesta in sela so imeli v svoji oblasti. Eden njih poglavarjev je vsako leto pri 70 milijonov goldinarjev iz Španskiga dobival. Kdo bi si bil po človeško le misliti v stanu, de bi zo-per toliko moč in oblast ubogi gorjanci obstati mógli?

V letu 791 je Alfonz, Čistiimenovan, kra-ljevo vladarstvo nastopil. Pod tim modrim, boga-boječim vladarjem se je vse spet vnovič na boljši obrnilo. O ropanji in pokončevanju so Saraceni skozi Galicijo proti meji Asturije udrihali, ker se je kralj Alfonz branil, odločno število devic v davk jim odrajtati, s kterim so se, kakor pravijo, ne-kteri njegovih prédnikov onečastili. Neprestrašen jih kralj s svojo majhno trumo na meji čaka, in jih precej o prvem napadu naséka. Odslej se spet dolga, neprenehana vojska med španskimi krist-

jani in Saraceni začne. Od silniga sovražnika včasih v tesnobo gnan Alfonz pri sosédnjih kersánskih oblastih pomoči íše, ki jo je tudi večkrat iz Francoskiga dobil. Takó je v vsih bitvah zmagal, večkrat s srečnim izidom v sovražne okraje prilomil, in enkrat clo do Lisabone priril. Čuditi se je, skakšnim majhnim, komej iz pet ali šest tavžent móž obstoječim, kardelam je Alfonz večkrat celo trumo iz 15 do 20 tavžent móž prijél, nabil in razkropil. Pa pod voditeljstvom pobožniga v Bogá zupajočiga kralja je verno nadusenje vsaciga vojaka spet v junaka spremenilo, in takó je dušna moč kristjanov nezmérno večí telesne moči sovražnikov vselej premagala.

Namen oblastnih Saracenov je bil, de bi se iz Španskiga celiga zahodniga deželstva polastili; takrat je pa že na tim bilo, de so se nasproti v zahodnim deželstvu od Karola Velikiga že vojske napravljale v zatiro saracenske oblasti na Španskim. Karol, ki je ob času Alfonza Čistiga živel, je ravno v Paderbornu bil, ko arabski poslanci iz Španskiga pridejo, ga varstva prosit, in se mu podvreči obljubijo, kakor hitro bi njegove zmagovavne bandera unkraj Pirenejskiga gorja vihrale. Te lepe od samih sovražnikov kersánske vere mu na ponudbo dane priložnosti Karol Veliki v prid zahodniga deželstva ni v nemar pustiti mogel. Prosijóčim torej svoje varstvo obljubi, in sklène prihodno leto z vojsko na Špansko vdariti.

Na ravnini pri Chasseneuil, kraljevi grajšini na desnem bregu Lote je tedej Karol prihodno leto 778 svojo vojskno trumo zbral, in nató ž njo na Špansko odrinil. Svojo armado je na dvoje razdelil, tako de je ž njo od dveh krajev ob enim na Špansko pritisknil. Med tem je sovražnikom od obeh strani več mest odvzel, in Saracene, ki so se ga bili lotili, natolkel in v veliko zgubo pripravil. Nató ste se obé trumi pri mestu Saragosa spet združile. V kratkim se je Karol tudi tega mesta polastil, in takó je velik del dežele od Pirenejskiga gorja do reke Ebro, torej vsa Navara, Katalonija in skor pol Aragonije v njegovo oblast prišlo. Več Karol za zdej ni hotel, morebiti tudi ni mogel opraviti. Več saracenskih gospodov je Karolu podložnih postalo, in s tem se je oblast Mavrov ali Saracenov proti oblasti zahodniga deželstva že zlo razbila. —

(Dalje sledi.)

Šolska novica.

Od Savine. Ravno zvem, de so naš prevzvišeni knezoškof od ministra uka dopis prejeli, v katerim se jim na znanje da, de se je sklenilo, izmed trojnih predloženih abecednih bukvic (krajnskih, teržaskih in „maliga Blažeta“) v začetne narodne šole „maliga Blažeta“ z nekimi malimi premembami vpeljati. Kakor nam je „slovenska čbela“ povedala, je od teh bukvic v prav kratkim času že 4000 iztisov prodanih, kar nam priča, de se bo minister uka z uradno vpeljavo te knjižice v šole učitelam po celi Slovenii le perkupil. — Ker so naš p. n. knezoškof, ki iz lastne večletne skušnje slovensko ljudstvo in njega razne potrebe v mestih, terghih in na kmetih dobro poznajo, ministru uka razložili, de so na Slovenskim dvojne sorte šole razločiti: čisto slovenske, v katerih nemšino učiti bi bilo nepotrebno in prazno delo, in spet druge, v katerih je učencam vednost nemškiga jezika koristna in potrebna, postavim v mestih, terghih, poleg velikih cest itd. Jim je minister uka željo izrekel, naj bi zato skerbili, de bi se tudi za take šole slovensko-nemške abecedne bukvice zložile. Urno so tedaj svoje misli, kako naj bi bila ta knjižica

osnovana, popisali, in ravno tistimu pridnimu in zastopnimu učitelu, kateri je „maliga Blažeta“ spisal, to delo naročili, ki se ga bo tudi že te dni pridno lotil. — Ker Jim je pa bilo od ministra uka pregledanje vsih slovenskih knjig za narodne šole sploh naročeno. — kar svitlo kaže, de misli vlada v zastopnosti z episkopatam per šolstvu ravnati, — tudi niso zamudili, z lastno roko nekterim bolj slovečim učitelam v škofii dopisati, in tudi njih svét zvediti, ktere od dozdej navadnih šolskih bukev se jim perpravne zdijo, ktere pa ne, kaj bi bilo prenarediti, kaj zbrisati, kaj dostaviti itd.

Ta gotovo vesela novica priča jasno, de naš episkopat sploh šolske reči med malenkosti ne šteje, kakor je to tudi v pastirskim listu iz Dunaja izgovoril, temuč de mu šole zlo zlo per sereu leže. To novico smo večidel zato povedali, naj bi dopisatelju D. od Drave v 5. listu „Slovenije“ t. l. v tolažbo bila, ki pravi, „de je episkopat sam kriv, de nadzorništvo čez šole zgubi“. Naš episkopat sploh je dober, in tudi s šolami dobro misli; de pa semtertje „slabe organe“ per vodstvu šol ima, to njemu gotovo ravno tako težko dé, kakor nam; pa to je nevolja, ki se ne bo nikoli odpraviti dala, dokler bo svet stal, bodi že nadzorništvo šol per episkopatu ali pa per svétui vladi. Lahko bo še gosp. D. včakal, de ako bomo ravno tudi vsakih pet stopinj daleč eniga „Schulrath-a“ imeli, nam ne bojo ne vsi „Schulrath-i“, ne vse njih naredbe po volji. Kolikor glav, toliko misel! In naj bo g. D. prepričan, de ako bi mene ali njega za kakiga „Schuldistriktsaufseher-ja“, ali Diocesan-schulen-Oberaufseher-ja“ ali tudi za „Unterrichts-ministra“ postavili, in bi midva še tako dobro mislila, bi imeli ljudje še vender zmiram veliko, in morebiti tudi po pravici, nad najnimi naredbami grajati. Popolnosti ni nobene pod solncem! Vsa naša popolnost v tem obstoji, de z resnično voljo po popolnosti hrepenimo. Zato jez pravim: „de episkopat ne bo sam kriv, če bo nadzorništvo čez šole zgubil“. — De me pa ne bo kdo po nedolžnim med „starokopitneže“ ali „nemškutarje“ štel, odkrito povem, de v zgorej omenjenim listu „Slovenije“ stoječa „kurenda“ tudi meni v vsim ni bila po volji. De je morebiti treba bilo, nektare učitele njih dolžnosti opomniti, kateri so nemšino morebiti bolj odrivali, kakor je treba bilo, ni ravno nemogoče, če pomislimo, de zdaj v časih živimo, ko vse po ekstremih hodi in skorej nikogar sred ceste ne najdemo. Če se pa učitelam nemšina posebno „wegen eigenen Vortheil“ perporoča, ni modro; ker se te besede tako tolmačiti utegnejo, kakor de bi se od zgorej doli egoizem učil. Pervošimo tudi mi všim učitelam prav dober in obilen zaslužek, vender pa šola ni zavolj učitelu, ampak učitel zavolj šole. Tudi ni res, de bi potrebnih slovenskih šolskih bukev ne imeli, za potrebo jih že imamo, akoravno še boljnih perčakujemo, in te besede le kažejo, de „nadzorništvo“ slovensko šolstvo le malo pozná, akoravno bi se smelo po pravici perčakovati, de bi mu bile vse knjižice, ki narodne šole zadevajo, znane. Kar je graje vredno, je in ostane graje vredno, naj že pride od Ponciuza ali od Pilatuza. —

K—.

Razgled po kersánském svetu.

Kako turški cesar papeža časti. — Sultan ali turški cesar je poslal sv. Očetu v Portiči sto in petdeset tavžent frankov dnarja v dar, in pa naznanje veselja, de so prekucovavne zmote v Rimu premagane in odklonjene. Prenašavec tega lepiga podarila je bil Carjigraški (Konstantinopelski) patrijarh katoliških Armencev Monsignor Hassoun.

Svaje. Svajcarska brezbožna vlada je katoliškim duhovnam v Vátskim kantonu zapovedala neki oklic o prižnic brati, ki je bil z vsakterimi zmotami nakvašen.

Duhovni pa tega po svoji vesti niso smeli in niso hotli storiti; zavaljo tega jim je kalvinska vlada skoz nekaj časa božjo službo opravljati prepovedala. Naši duhovni, de bi še hujšiga preganjanja na cerkev ne navalili, so se temu povelju podvergli. Ali „tistim, ki Boga ljubijo, vse reči k dobremu služijo“; — zdaj se le je ljudstvo pokazalo, kako trdno se derži svoje katoliške vere, in kako ljuba mu je božja služba. Iz nekterih krajev so goreči verni hodili v druge sosedne kantone k maši, in niso porajali ne na hudo vreme, ne na veliko dalečino. — Drugi so se shajali v domače cerkve, in ker mašnik ni smel božje službe opravljati, je z njimi molil šolski učenik, jim je bral kratke pridige, na koncu pa jim je na glas prerekaval molitev za odvrnenje sovraštva svete cerkve. — Po dokončani ti pobožnosti so mnogi do večera v cerkvi ostali in molili. Zvečer se je zopet cela občina v cerkvi zbrala, večerne molitve skupej opraviti. — Tako je ta nekersanska prepoved le k temu služila, de so se mlačni verni zbudili, goreči pa še bolj vneli.

Ako kdo prša, kje je dan današnji naj večji zarobljenost in divjačnost, se mu sme odgovoriti, de na Švajcarskim. Ondi tje se shaja naj hujši derhal, izveržik in smet družih dežel; ljudje, kateri so po enkrat ali pa še po večkrat glavo zapadli, imajo ondi svoje peklenjske ognjišče, de bi svet zopet k puntu podpihali, ter pahnili v brezno nesreče in pogube. Vse kar je še pošteniga, dobriga in kersanskiga, s strašnim serdam preganjajo, in le hudobii gredo na roko. Izgled med drugim naj bo to: Usmiljenice ali usmiljene sestre, ki iz zgolj ljubezni po bolnišnicah v neizrečenim trudu bolnikom strežejo, in tako ljubeznjivo z njimi delajo, de nobeni strezeji ne tako, — te dobrotne sestre so ti divjaki iz dežele izgnali. Blezo samo za to, ker se bojé, de bi lepiga zadržanja v deželi ne zasejale. Kako zlo so te usmiljene streznice bolnikov drugod obrajtane, nam tudi to kaže, de jih celo Arabci v Afriki, ki so turške vere, kakor svetnice časté.

Francozovsko. Naučni pečavnik (minister) je v mestu Napoleon-Vandée na visokih solah postavil juda modrijanskiga profesorja. Vandejei, gorljivi katolčanje, so pri svojim škofu potožili, kateri je prepovedal, de se v Vandejskih solah ne sme ne kersanski nauk učiti, ne v njih kapeli služba božja opravljati, dokler vlada ne postavi učenika navdaniga s kersanskim duham. Poljaške novice Čas k temu pravijo: „Lep zgled serčnosti, s katero francozovski škofje véstno svobodo svojih vernih branijo!“

Iz Pariza. V letu 1848 knalo po puntu se je v Parizu zbudilo tovarstvo z imenom „Delo rodovine“, katero si je namen zvolilo, „pečati se za uboge rodovine in jim iz dušne in telesne revšine pomagati“. Po deset oseb iz različnih stanov stopi v družbo, ktera se pečá zgolj le za eno samo odločeno rodovino, in ji še popolnoma pomagati.

Angleško. Londonski katolški so zložili 17.000 goldinarjev za novo cerkev, ki so jo namenili zidati. — Il koncu minuliga leta ste bile dve cerkvi — sv. Patricija in sv. Avgüstina — v tem mestu posvečene, kateri so katolčanje sozidali sami iz svojiga brez vse pomoči od vlade.

Ogersko. Ostrigonski nadškof Jan. Kr. Seitovski je na dan Gospodoviga razglasenja svoje mesto nastopil. Novi pervak (primas) je slovenskiga (slovaškiga) rodu, prva njegova apostolska pot na ogersko Slovensko, kjer „bo v svojim maternim jeziku, slovenskim, s Slovaki govoril“. Njegov pastirski list je pisan ob enim v slovensini.

Iz Amerike. Oče (pater) Mathew, apostel bratovšine treznosti, se je podal čez morje v Ameriko. Tega slavniga katolškiga redovnika se protestantje (luterani) v visoki časti imajo. On je oznanoval do svoje smerti treznost

v pijaci in jedi, in vabil ljudi zlasti k obljudi, de bi se vsim žganim pijačam odpovedali. — Drugod bratovšine zoper žganje delajo. Krajci ga pa po več krajih ravno zdaj prav hudo kuhati začenjajo; kaj bo iz tega?! Še judov manjka, potlej bo pa šel na boben dom za domam, kakor na Poljskim.

Hrovaško. V Dobovski fari so trije fantiči po skerblijivosti dobre katoliške matere, po tem ko jim je leto poprej staroverski oče umrl, v naročje svete matere katoliške cerkve stopili. Ko je bilo sveto opravilo doveršeno, in je duhovni pastir nekoliko primernih besed govoril materi in otročičem, se je mati od veselja zajokala.

— 6. prosenca ste dve rojeni Zagrebčanki po dostani skušnji sprejele obleko milih sester. Kako lep in čist je dar, ki ga te device položé na oltar človeštva! One prisežejo, de se hočejo čisto Bogu, duhovni in telesni strežbi ubozih in bolnih posvetiti, kakor tudi, podučevanju in reji nevednih otročičev iz naj čistejši ljubezni do človeštva se darovati.

Misijonar gosp. Mozetič. V pondeljnik, 4. Svecana, smo imeli v Ljubljani veselje, viditi visoko častitiga misijonarja g. Mozetiča. Bil je ta serčni duhoven do leta 1845 profesor sv. pisma stare zaveze in namestni vodja gimnazija v Gorici. V l. 1845 mesca Roznika je pa potoval v Azijo, obiskat kraje z življenjem in smertjo našiga Zveličarja posvečene. Iz Dunaja se je po Donavi odpeljal v Sirijo, in ko je z ginjenim sercam ogledal Antiohijo, Aleppo itd. in z verno ljubeznijo dolžno čast skazal svetim mestam Ncareet, Betlehem, Jeruzalem, je stopil v Jaffi, kjer je sv. Peter Tabito k življenju obudil, v ladijo in se prepeljal po morji v Egipt, kjer je vidil Aleksandrijo, Kajro itd. Od ondat je šel nazaj v Evropo; leta 1846 je pa slovo dal svoji domaćii in se podal v severno Ameriko v Pittsburško škofijo, kjer se veliko irskih in nemških katolčanov najde. Zdej je v Pittsburgu škofov general-vikar za Nemce. Ker se število nemških katolčanov tam zmiřej bolj množi — le pretečeno leto se jih je čez 100.000 iz Evrope tje preselilo — pomankanje duhovnov, kateri bi za njih dušne potrebe skerbili, čedalje več nastaja. Bati se je, de bi jih veliko k protestantizmu ne odpadlo ali pa vso vero zgubilo, če Bog v ta del svojiga vinograda delavcov ne pošlje. Ker imajo pa v Ameriki še premalo sol, od drugod pomoči ni perčakovati, kakor iz Evrope. Zato je po povelji svojiga škofa čast. g. Mozetič peršel v Evropo, duhovnov za Pittsburško škofijo iskat, kateri nemški jezik umejo. Prehodil je že zdej skoraj vse škofije na Nemskim in več škofij na Avstrijanskim, ter prosil in vabil za misijon v Ameriko. V Münstru so trije mladi duhovni, ki bodo letos šole dokončali, besedo dali, de hočejo ta poklic izvoliti; v Monakovim sta dva duhovna, en karmelit in en fajmošter, v Sent-Hipolitanski škofii pa so trije kaplanje sklenili, v misijon se podati in so že od g. Mozetiča vzetne pisma za Pittsburško škofijo prejeli. Gosp. Mozetič pa upa tudi v Ljubljanski in v drugih škofijah, ktere je že in ktere še bo obiskal, (pojde čez Terst in Gorico na Tirole) več tovaršev perdobiti; zato da vsim duhovnam svoje in svojiga škofa želje naznanje ter razglasi, de bo precej po Velikinoči se nazaj v Ameriko podal. Bo prišel spet čez Ljubljano in po poti skoz Avstrijo in Nemčijo okrog sebe zbral tiste mašnike, v katerih bo gnada božja obudila serčnost domaćijo zavaljo Kristusa in zveličanja duš zapustiti. S to blago družbo misijonarjev se bo kar nar hitreji mogoče v Ameriko prepeljal.

Predvečeranjim zvečer ob šestih je umrl v 52. letu svoje starosti gosp. profesor Luka Martinak; naj bo vsim njegovim prijatlam in nekdašnjim učencam, katerih je veliko v škofii, v pobožin spomin perporočen.